

Cultuur rekt op draagvlak

een trans-Atlantische brainstorm over effectieve advocacy en strategische dataverzameling in de culturele sector behoeve van het verbreden van het maatschappelijk draagvlak

5 oktober 2010 van 09.00 – 18.00 uur in Het Concertgebouw te Amsterdam

Aanleiding en opzet van deze studiedag

Cultuur rekt op draagvlak, vooral nu. Vanwege de maatschappelijke en politieke actualiteit is het meer dan ooit van belang alle mogelijkheden te onderzoeken die bijdragen aan een sterke maatschappelijke positie van de kunsten. Volgens het Sociaal Cultureel Planbureau 'doen' 7 miljoen Nederlanders aan actieve kunstbeoefening. Hoewel meetbaar, is deze onzichtbare achterban momenteel niet strategisch inzetbaar. Wel kennen we in Nederland verscheidene vriendenkringen, maar die zijn veelal verbonden aan één specifiek doel of organisatie.

De Boekmanstichting constateert dat het draagvlak voor de kunsten in breder verband onder de Nederlandse bevolking actiever zou kunnen worden bepleit en organiseert daarom deze trans-Atlantische brainstorm. In de Verenigde Staten heeft de advocacy organisatie Americans for the Arts al 50 jaar ervaring met draagvlak creëren. Daarnaast hebben zij recentelijk een nationale barometer voor de 'vitality of the arts' ontwikkeld, de *National Arts Index*. Reden te meer om meer te horen over de werkwijze van deze non-profit organisatie.

Hoofdgast Robert Lynch (*CEO American for the Arts*) zal nader ingaan op effectieve lobbymethoden, succesvolle acties en overlevingsstrategieën in magere politieke jaren zoals in het Reagan-tijdperk. Daarna spreekt de tweede hoofdgast, Randy Cohen (*Vice President of Local Arts Advancement at Americans for the Arts*) over de (strategische) werking van de *National Arts Index*. Jamilja van der Meulen zal hierop reflecteren vanuit het Centraal Bureau voor de Statistiek. In het laatste gedeelte van de dag reageert Ilona Kish van *Culture Action Europe* vanuit Europees perspectief op het Amerikaanse verhaal. Daarnaast geven verschillende Nederlandse deskundigen in het slotpanel hun visie in hoeverre de in de VS toegepaste strategieën voor Nederland waardevol kunnen zijn. Er zal gedurende de dag veel ruimte zijn voor interactie met de zaal. U wordt dan ook van harte uitgenodigd actief deel te nemen aan deze brainstorm.

Het agenderen van draagvlak verbreding is urgent om de volgende redenen:

- 1. Ondanks zijn hoge kwaliteit en professionaliteit is de Nederlandse kunstwereld sterk versnipperd en individualistisch.**

Het is de afgelopen decennia moeilijk gebleken om een duurzame vorm van solidariteit binnen de kunstwereld te kweken. Als het erop aankomt proberen de individuele instellingen eerst hun eigen belangen koste wat kost veilig te stellen. Daar blijft het meestal bij, zeker als de storm weer is gaan liggen. Dat heeft te maken met het feit dat de contacten tussen instellingen beperkt blijven tot de 'professionals van het primaire proces'. De eventuele aanhang achter instellingen, zoals het publiek,

de vriendenverenigingen etc. worden uitsluitend gemobiliseerd om de belangen van de specifieke instelling te verdedigen. Het creëren van dwarsverbanden in die aanhang is nog niet of nauwelijks uitgetoet. Er is ook weinig grensverkeer tussen de professionele kunstwereld en die van de amateurkunst. Tussen de publieke omroep, de podia en de musea bestaan slechts incidentele contacten.

2. Het relatief hoge aandeel van subsidies in de exploitatie van culturele instellingen staat voor het eerst sinds decennia ter discussie.

Zoals in veel staten van (West) Europa worden instellingen van kunst en cultuur opgevat als behorende bij de welvaartsstaat. Zolang die opvatting dominant was, konden grote hoeveelheden subsidiegeld zonder al te veel politieke discussie naar de desbetreffende instellingen vloeien. Nu komt daar snel verandering in. Voor het eerst na veel decennia wordt de Nederlandse cultuursector geconfronteerd met serieuze politieke tweespalt, waarbij in toenemende mate wordt voorgesteld de subsidies voor podia, artistieke producties en culturele ontwikkeling substantieel te korten. Ook worden kunstvoorzieningen in het politieke discours weer meer dan vroeger verbonden met partijpolitieke voorkeuren ('linkse hobby's') of maatschappelijke thema's ('multiculti nonsens'). Wie het relatief hoge aandeel subsidie in de sector wil continueren moet zijn argumentatie vooral zoeken in het belang van een stabiele, democratisch bestuurd publieke sector en de bijdrage van kunst daaraan. Dit publieke belang wordt onder de doorsnee bevolking eerder vereenzelvigd met collectieve steunverleners, vrijwilligers, schenkers, donateurs en het openbaar kunstbezit als publieke zaak. Het wordt minder vereenzelvigd met individuele producenten en de particuliere belangen van individuele instellingen.

3. Het platform voor belangenbehartiging en lobby is in de Nederlandse kunstwereld veel te smal en beperkt zich in hoofdzaak tot de organisatoren van gesubsidieerde instellingen.

De bestaande branche- en lobbyverenigingen in de culturele sector hebben de afgelopen decennia zeer zeker successen geboekt als het aankomt op het veiligstellen van de kunsten en het erfgoed. Maar gelet op de maatschappelijke ontwikkelingen en de politieke actualiteit lijkt het verstandig op zoek te gaan naar mogelijkheden om de positie van de kunstwereld breder te verankeren en daarbij een groot publiek van liefhebbers en aanhankelijke gebruikers te betrekken. Als bijvoorbeeld via de bestaande culturele vriendenverenigingen enkele honderdduizenden zich solidair met de artistieke en culturele voorzieningen zouden verklaren, zou de krachtmeting met de politiek op een aanzienlijk evenwichtiger basis kunnen plaatsvinden.

Een trans-Atlantische dialoog

Op dinsdag 5 oktober komt de CEO van de Amerikaanse advocacy-organisatie *Americans for the Arts*, Robert Lynch, naar Amsterdam om te vertellen hoe de organisatie vanaf 1960 het maatschappelijk draagvlak voor kunst & cultuur in de U.S heeft georganiseerd. Informatie over *Americans for the Arts* zit in de bijlage bij deze introductie. Hoewel de dag bedoeld is om informatie te vergaren en kennis te delen – en niet om het Amerikaanse model voetstoots over te nemen – hebben wij de delegatie enkele vragen voorgelegd, te weten:

- In welke mate zij erin slagen het draagvlak voor kunst en cultuur te verbreden, en welke sociale 'krachtbronnen' zij daarvoor in de loop der tijden hebben weten aan te boren;

- In welke mate zij erin slagen de individuele overlevingsscenario's om te smeden tot collectieve actie en solidariteit tussen instellingen, disciplines en sectoren;
- Welke strategieën zij kiezen voor het verzamelen en presenteren van steekhoudend informatiemateriaal en harde cijfers. De recent gepresenteerde *National Index for the Arts* (ook hierover informatie in de bijlage) zal wat dit betreft de grootste aandacht krijgen.

De presentaties zullen steeds gevolgd worden door zaaldiscussie. De resultaten van de dag zullen verder worden uitgewerkt in expertmeetings en publicaties.

Het congres *Cultuur rekt op draagvlak* is een initiatief van de Boekmanstichting en wordt mede mogelijk gemaakt door Het Concertgebouw, het Consulaat-generaal der Nederlanden New York en Kunsten '92.

Dagprogramma (wijzigingen onder voorbehoud)

09.00 uur	Aanmelden en koffie
10.00 uur	Opening door Judith van Kranendonk, directeur-generaal cultuur en media van het ministerie van OCW
10.15	Introductie door Simon Reinink, ochtendvoorzitter en directeur Het Concertgebouw
10.30 uur	Key-note <i>The American Way</i> Robert Lynch, CEO en president van <i>Americans for the Arts</i> over effectieve lobby methoden en strategieën om draagvlak te creëren
11.30 uur	Pauze
12.00 uur	Q&A met Robert Lynch
12.30 uur	lunch
14.00 uur	Key-note <i>Stories from het Front: the National Arts Index</i> Randy Cohen, Vice President of Local Arts Advancement at <i>Americans for the Arts</i> over de werking en het ontwikkelen van de <i>National Arts Index</i>
14.45 uur	Reactie door Jamilja van der Meulen van het CBS, gevolgd door Q&A met Randy Cohen
15.30 uur	Pauze
16.00 uur	<i>Reflections from a European point of view</i> Ilona Kisch, secretary general van <i>Culture Action Europe: the Political Platform for Arts and Culture</i>
16.15 uur	Paneldiscussie met Robert Lynch, Ilona Kish, Margot Gerené (Nederlands Uitburo), Adriana Esmeijer (Prins Bernhard Cultuurfonds) en Huub Blankenberg (Vereniging Rembrandt)
17.15 uur	Wrap-up door Cas Smithuijsen, middagvoorzitter en directeur Boekmanstichting
17.30 uur	Borrel

Dagvoorzitters

Ochtend: Simon Reinink, directeur Het Concertgebouw

Middag: Cas Smithuijsen, directeur Boekmanstichting

Voor wie?

Het congres **Cultuur rekt op draagvlak** is bestemd voor alle betrokken cultuurliefhebbers en professionals binnen vriendenkringen, de cultuursector, het bedrijfsleven, de wetenschap, de journalistiek en de politiek.

Waar?

De Kleine Zaal van Het Concertgebouw

Wanneer?

Dinsdag 5 oktober 2010 van 9.00 – 18.00 uur

Kosten?

€ 35 voor hapjes, drankjes en lunch.

Voertaal

Engels

Aanmelden

U kunt zich [hier](#) aanmelden of bellen met 020-624 37 36. Toewijzing vindt plaats na op volgorde van aanmelding, na ontvangst van betaling.

CV's key-note sprekers

Robert Lynch is the president and CEO of *Americans for the Arts*, the national organization dedicated to advancing the arts and arts education in people's lives, schools and communities. He was Executive Director of the National Assembly of Local Arts Agencies for 12 years, and managed the successful merger of that organization with the American Council for the Arts to form Americans for the Arts in 1996. Mr. Lynch subsequently oversaw the mergers of the Arts and Business Council, Inc. and the Business Committee for the Arts into Americans for the Arts. He also created the Americans for the Arts Action Fund and its connected political action committee to engage citizens in advocating for the arts and arts education to ensure arts-friendly public policies. Under his 25 years of leadership, the services and membership of Americans for the Arts has grown to over 50 times its original size in 1985. He has personally reached audiences in over 1000 locations spanning 49 states, over a dozen nations, and ranging from Native American tribal gatherings to the U.S. Armed Forces in Europe to the President of the United States. www.artsusa.org

Randy Cohen is Vice President of Local Arts Advancement at *Americans for the Arts*—the nation's arts advocacy organization—where he uses research, advocacy, and professional development to strengthen the nation's 5,000 local arts agencies. He recently published *The National Arts Index*, the first annual measure of the health and vitality of arts in the U.S. as well as the two premier economic studies of the arts industries. Randy developed the *National Arts Policy Roundtable*, an annual convening of leaders who focus on the advancement of American culture, in partnership with Robert Redford and the Sundance Preserve. Randy has given speeches in 48 states, and regularly appears in the news media—including the Wall Street Journal, The New York Times, and on CNN, CNBC, and NPR. www.artsusa.org

Ilona Kish is secretary general of Culture Action Europe, the European forum for the arts and heritage. She joined Culture Action Europe (then EFAH) in April 2003. Culture Action Europe is the leading voice for cultural operators, associations and organisations working in a European context. Our long-term objective is to strengthen the role of arts and culture in the sustainable development of Europe. In 2007, Culture Action Europe chaired the civil society contact group, a cross-sector ngo grouping bringing together 8 large NGO platforms in Brussels. Culture Action Europe plays an active role in this group which lobbies on, and debates issues of participation and democracy for civil society in Europe. Born and educated in London, but of Hungarian and New Zealand parentage, Ilona Kish trained in literature and modern languages, then undertaking an internship in the European Commission culture directorate before developing her management skills as an international project manager at Procter and Gamble, the global consumer products manufacturer.

www.cultureactioneurope.org

The political platform
for Arts and Culture